



**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem**

**Kaposvári Campus**

**Gyógypedagógia szakot gesztoráló**

**Neveléstudományi Intézet**

**Alapképzési szak**

**Fülöp Zsófia**

**VERBÁLIS FLUENCIA VIZSGÁLAT 12-14 ÉVES GYERMEKEK  
KÖRÉBEN, EGY FALUSI ÉS EGY VÁRMEGYESZÉKHELYI  
ISKOLÁBAN**

2024  
Kaposvár

## Tartalmi kivonat (absztrakt)

A verbális fluencia az egyén képessége arra, hogy mentális lexikonjából rugalmasan szavakat hívjon elő, a végrehajtó funkciók, a szemantikus memória és a verbális figyelem segítségével. Kezdetben ezeket a tesztek elsősorban afáziás, demens vagy valamilyen neurológiai deficiettel rendelkező személyekkel végezték. Ám a legújabb kutatások egyre gyakrabban alkalmazzák gyermekek körében is, a mentális képességprofiljuk feltérképezése érdekében. Mivel ez a képesség már egészen kisgyermekkorától folyamatosan fejlődik, ennek eredményeképp széles életkori skálán alkalmas lehet vizsgálatok felvételéhez. Megállapításra került az is, hogy a vizsgált egyén szociokomóbiai háttere is befolyással lehet a szóelőhívási képességére, különös tekintettel az alkalmazott stratégiákra.

Ezen információk birtokában kutatásomat két iskola 12-14 éves tanulóval végeztem. Az egyik iskola egy szegregált településen elhelyezkedő, többnyire hátrányos és halmozottan hátrányos cigány nemzetiségű diákokat oktató intézmény. A másik egy belvárosi, egyházi fenntartású iskola. Előzetes kérdőív kitöltéssel megkérdeztem a szülők iskolai végzettségét, illetve a gyermekek esetleges sajátos nevelési igényét vagy tanulási nehézségét.

Az általam felvett teszt, a Mészáros, Kónya és Kas által kidolgozott Verbális fluencia teszt, amely 5 különböző fluencia területet mér. Ezek a betűfluencia, kategóriafluencia, ad hoc fluencia, váltásfluencia és akciófluencia. Az értékelésnél is az ő szempontsoruk alapján dolgoztam.

A kapott eredményeket először összehasonlítottam a két csoport között, majd Juhász 2017-ben mért eredményeivel is. Az eredményeket tekintve arra a megállapításra jutottam, hogy a sem a belvárosban élő, sem a szegregált településen élő gyermekek verbális fluenciája nem marad el a Juhász által mért eredményektől. A két iskola tanulóit tekintve, viszont a városi iskola diákjai szinte minden részfeladatban jobban teljesítettek. Különösen igaz ez, a betű- és akciófluencia feladatokra. Ennek hátterében véleményem szerint a fonológiai tudatosság magas szintje áll. Ezen okból kifolyólag érdemes lenne a falusi iskola diákjai között egy Fonológiai Tudatosság Tesztet is felvenni, hogy ezt bizonyítani tudjam.

Szóelőhívási stratégiát tekintve mindkét csoportban a tanulók több mint fele, alkalmazott valamilyen jellegű rendszert. Az akciófluenciában tapasztalt jelentős különbséget is ennek tudtam be.

Összességében a célokat megvalósítottam és kutatási kérdéseimre, miszerint Hatással van-e a vizsgált gyermekek szocioökonómiai háttere a szögördülékenységük képességére? - részben választ kaptam, miszerint igen, hatással lehet. A pontosabb és átfogóbb eredményekhez további kutatások szükségesek, egyéb tesztekkel és szélesebb mintával.